

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף כז

למדנו לעיל את שיטת רבא שאמר שלדעת רשב"א יש טומאת מגע לשאר בגדים (שאינם צמר או פשתן) כשיש בהם ג' על ג' טפחים.

הגמרא מבארת שדין זה נלמד מהפסוק "אִי בְּגָד" ו"או" בא לרבות קבלת טומאה בשאר בגדים שיש בהם ג' על ג' טפחים.

למדנו לעיל את שיטת אביי שהביא ברייתא מבית מדרשו של רבי ישמעאל שרק בגד העשוי מצמר או פשתן מקבל טומאה. אביי מביא ברייתא אחרת שנשנתה בבית מדרשו של ר' ישמעאל והיא חולקת לכאורה על הברייתא דלעיל: נאמר "אִי בְּגָד" ו"או" בא לרבות את כל סוגי הבגדים שמקבלים טומאה.

רבא מיישב את שתי הברייתות הנ"ל: שהברייתא הקודמת שאמרה שיש טומאה רק בצמר ופשתן, עוסקת בבגד שאין בו ג' על ג' טפחים. והברייתא השניה שאמרה שכל הבגדים מקבלים טומאה עוסקת בבגד שיש בו ג' על ג' טפחים, ורבא חזר בו ממה שאמר לעיל שלדעת רבי ישמעאל רק בגד מצמר או פשתן נטמא.

הגמרא מביאה אפשרות נוספת ליישב את שתי הברייתות הנ"ל: שלדעת רב פפא הברייתא הראשונה מבית מדרשו של רבי ישמעאל שאמרה שכשם שבגד האמור בנגעים הוא צמר ופשתן "אף כל" צמר ופשתן, אין הכוונה שרק בגדים מצמר ופשתן הם המקבלים טומאה כפי שאמרנו לעיל, אלא כוונת הברייתא ש"אף כל" כלומר ש"שעטנ" האמור בתורה הוא בגד העשוי מצמר ופשתן דווקא ולא משני מינים אחרים.

לדעת רב נחמן בר יצחק ה"אף כל" שנאמר בברייתא הראשונה בא לרבות ציצית, כלומר שרק בגד העשוי מצמר ופשתן חייב בציצית.

וזה שלא כשיטת רבא שסובר שכל סוגי הבגדים חייבים בציצית.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

וַיִּבֶן רַבָּא הַקָּשָׁה שְׂמַצְד אַחַד מִשְׁמַע שְׁעַל חוּטֵי הַצִּיצִית לְהִיּוֹת מֵאוֹתוֹ מִיַּן הַבֶּגֶד שְׁבוּ הִיא מוּטְלַת, שְׁנֵאמַר "וַיִּבְנֵנוּ עַל-צִיצֵת הַכֶּכֶף פְּתִיל תְּבִלַּת" כְּלוֹמַר שֶׁהַצִּיצִית תִּהְיֶה מִמִּין הַכֶּכֶף. וּמַצְד שְׁנֵי מִשְׁמַע שְׁעַל חוּטֵי הַצִּיצִית לְהִיּוֹת רַק מִצְמַר וּפִשְׁתָּן שְׁנֵאמַר "לֹא תִלְבַּשׁ שְׁעֵטָנָה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּו: גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּסוּתֶיךָ אֲשֶׁר תִּכְסֶּה בָּהּ". אֲלֵא יֵיטִיב הַדְּבָרִים כֵּךְ הוּא: כִּשְׁהַחוּטִים שֶׁל הַצִּיצִית עֲשׂוּיִים מִצְמַר וּפִשְׁתָּן, הֵם פּוֹטְרִים אֶת כָּל סוּגֵי הַבְּגָדִים, וְכִשְׁחוּטֵי הַצִּיצִית הֵם מִמִּין אַחֵר הֵם צְרִיכִים לְהִיּוֹת מֵאוֹתוֹ סוּג שֶׁל הַבֶּגֶד (כְּגוֹן כִּשְׁהַבֶּגֶד מִמְּשֵׁי חוּטֵי הַצִּיצִית צְרִיכִים לְהִיּוֹת דוֹקָא מִמְּשֵׁי).

נֵאמַר בְּצִיצֵית "וְהָיָה לְכֶם לְצִיצֵית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ" לְלַמֵּד שֶׁכִּסּוֹת לַיְלָה פְּטוּרָה מִצִּיצֵית, שֶׁהָיָה בְּלִילָה אֵינן הַצִּיצִית נִרְאִית. לְעוֹמֵת זֹאת כִּסּוֹת סוּמָא (= עוֹר) חַיִּיבֵת בְּצִיצֵית, כִּיּוֹן שְׂאֲחָרִים רוֹאִים אוֹתָהּ.

למדנו לעיל (כו.) שר' שמעון בן אלעזר פוסל לסכך סוכה בפשתן מפני שהוא מקבל טומאת נגעים, ורשב"א לא דיבר על בגד העשוי מפשתן אלא על פשתן סתם, שלמרות שאינו נטמא בטומאת שרץ (שהרי אינו בגד) בכל זאת נטמא בנגעים.

הגמרא מבארת שסומכוס סובר כרשב"א: שסומכוס אומר שאסור לסכך בטווי (= פשתן טווי לחוטים, וראה רש"י שמבאר שאף קודם שנטווה הוא מקבל טומאת נגעים ופסול לסיכוך כרשב"א).

משנה: לא מדליקים נרות שבת בכל דבר היוצא מן העץ (כגון קנבוס וצמר גפן, וראה תוס' ד"ה כל היוצא), חוץ מפשתן.

כל היוצא מן העץ אינו מטמא טומאת אהלים. כלומר אם עשה מהם אוהל והיה מת מתחתיו, האוהל עצמו לא נטמא (למרות שהוא מעביר את הטומאה למה שנמצא תחתיו), חוץ מאהל העשוי מפשתן שנטמא בעצמו.

